

Concert 13 oktober 2006

Amsterdam Loeki Stardust Quartet

**Kasteel De Vanenburg
Putten**

2e Randmeerconcert - seizoen 2006/2007
vrijdag 13 oktober 2006 20.00 uur
Kasteel De Vanenburg - Putten

Amsterdam Loeki Stardust Quartet

Vier blokfluitisten
Daniël Brügger, Andrea Ritter,
Daniel Koschitzki, Karel van Steenhoven

PROGRAMMA Flauto Grazioso

Johann Baptist Wendling (1720-1797)

Quartet in G-Dur, opus 10 nr. 4
Allegro
Andante
Finale: Allegro

Johann Christian Bach (1735-1782)

Quartet in A-Dur
Allegro
Grazioso

Louis Emanuel Jadin (1768-1854)

Nocturne nr. 3
Allegro
Adagio espressivo
Allegretto—Allegro molto

~ Pauze ~

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

Adagio in C, KV 580a

Adagio und Allegro in f, KV 594

Joseph Haydn (1732-1809)

Notturmo nr. 1 in C
Allegro
Adagio
Finale: Presto

Giovanni Battista Sammartini (1698-1775)

Sinfonie nr. 10 in –Dur
Vivace
Andante
Allegro

Johann Christian Bach

Joseph Haydn

Giovanni Battista Sammartini

Sinds zijn oprichting in 1978 verkent het Amsterdam Loeki Stardust Quartet voortdurend de grenzen van het repertoire voor blokfluitconsort. Het ensemble heeft snel faam verworven en baarde al in 1981 opzien door zijn eigenzinnige speelstijl en door, ondanks het onreglementair spelen van een hedendaags arrangement van een Stevie Wonder song, winnaar te worden van het Musica Antiqua-Concours in Brugge.

Het kwartet in zijn huidige samenstelling geniet internationale bekendheid en wordt beschouwd als een serieus ensemble van onovertroffen niveau. Het concerteert in gerenommeerde series en op grote festivals waaronder die van Berlijn, Sapporo, Londen en Utrecht. Regelmatig toert de groep door Europa, de Verenigde Staten en Japan.

Naast Renaissance en Barok muziek omvat het repertoire van het kwartet ook de eigentijdse muziek. Onder anderen Tristan Keuris, Chiel Meijering, Peter Jan Wagemans en Daan Manneke hebben composities opgedragen aan het kwartet. Waarmee de moderne status van het instrument wordt onderstreept. Ook door de uitgave van een serie bladmuziek bij Moeck Verlag en de medewerking aan de ontwikkeling van nieuwe blokfluiten draagt het kwartet bij aan de groei van het repertoire.

In zijn programma's streeft het kwartet naar een grote klankvariëteit. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een uitgebreide verzameling instrumenten, variërend van de sopranino tot de bijna 3 meter lange subcontrabas.

Voor L'Oiseau-Lyre, Decca, en Channel Classics heeft de groep een groot aantal CD's opgenomen. Hiervan zijn er twee bekroond met een Edison. Deze uitgebreide discografie bevestigt de topplaats en het innovatieve en virtuoze karakter van het kwartet. "Pictured Air", met uitsluitend hedendaags repertoire, werd in de pers omschreven als "brilliant" en hun uitvoering van "Die Kunst der Fuge" van J.S. Bach kreeg in Luister een 10. Fanfare schreef hierover onder andere "This quartet plays its recorders with ravishing delicacy and skill".

Flauto Grazioso

Betoverende fluitklanken van Sammartini tot Mozart

In het programma 'Flauto Grazioso' van het Amsterdam Loeki Stardust Quartet wordt de klassieke periode in de muziek bekeken door een bijzonder venster. Interesse in de idealen van de antieken speelde in deze tijd een belangrijke rol, maar minstens evenveel konden de mensen genieten van de eigentijdse vindingen op het gebied van de techniek. Temidden van allerlei soorten mechanische muziekinstrumenten was het zogenaamde "Flötenuhr" (fluituurwerk) bijzonder geliefd. Dit mechanisch aangedreven pijporgeltje werd ingebouwd in een klok. Bijna alle grote klassieke componisten hebben wel een of meerdere werken voor deze populaire huisraad geschreven. Maar vooral de geniale krabbels uit de pen van Mozart kan men met zekerheid rekenen tot de hoogtepunten van dit repertoire.

Op basis van deze composities ontsluit het Amsterdam Loeki Stardust Quartet een klankwereld uit een tijd die men niet direct verbindt met de blokfluit. Maar vreemd genoeg komt een interpretatie op blokfluiten juist zeer dicht bij de originele ervaring, want als geen ander is een blokfluitkwartet in staat als het ware in de klankkast te kruipen van deze fluitorgeltjes. En kan de door Mozart zo gemiste klankrijkdom bij de mechanische uitvoering van o.a. zijn Fantasie in f-klein (KV 594) er door een levende uitvoering en instrumentatie aan toegevoegd worden.

Rondom deze muzikale juweeltjes verstrengelen zich de guirlandes van de laatbarokke Giuseppe Sammartini en de 'empfindsame' stijl van Johann Christian Bach. Met muziek van Joseph Haydn wordt dit opmerkelijke portret van de klassieken virtuoos afgerond.

Copyright tekst en foto's Amsterdam Loeki Stardust Quartet

Voor verdere informatie kunt u de uitgebreide website van Loeki Stardust bezoeken. Deze website bevat ook een discografie van uitvoeringen op CD.

www.loekistardust.nl

Enkele notities van Wouter Molendijk bij dit concert

Sinds zijn oprichting in 1978 verkent het Amsterdam Loeki Stardust Quartet (ALSQ) voortdurend de grenzen van het repertoire voor blokfluitconsort.

ALSQ trad twee keer eerder voor ons op, in 1987 in Putten en in 1991 in Ermelo.

In zijn programma's streeft het kwartet naar een grote klankvariëteit. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een uitgebreide verzameling instrumenten, variërend van de sopranino tot de bijna 3 meter lange subcontrabas.

Vrije bewerking van een aantal teksten van de website van ALSQ: Blokfluitkwartetten bestaan al sinds ong. 1530. In de 16^e eeuw was het instrumentale spel in de kerk uiteraard sterk gekoppeld aan de vocale muziek: dikwijls speelde een instrument met de zangstem mee. Aan het hof en op straat was de puur instrumentale muziek veel belangrijker, bijvoorbeeld bij het dansen. Daar werd hoofdzakelijk in gemengde ensembles muziek gemaakt. Toch was het spelen in een ensemble met alleen fluiten of alleen gamba's ook geliefd.

Hoe moeten we ons zo'n blokfluitkwartet uit de Renaissance (de periode van globaal 1500 tot 1600) voorstellen? Zeker niet als een ensemble waarvan de spelers zich uitsluitend hebben toegelegd op de blokfluit. De meeste van deze musici waren 'all round' blazers, die naast de blokfluit ook trompet, trombone, zink of schalmei speelden. Als groepjes van meestal vier en later in de

Renaissance vijf musici waren zij in dienst van de stad, de kerk of een hof.

Met de komst van de sonate en de canzone ontstaan in Noord-Italië ook de eerste voorbeelden van instrumentale solomuziek met 'basso continuo', zoals fluit of viool met klavecimbel en gamba. Deze vorm van kamermuziek krijgt vanaf 1600 een steeds belangrijker rol.

Toch blijft de blokfluit, met name de altblokfluit (f^{''}) als solo-instrument geliefd en wordt op tal van manieren ingezet in ensembles. Maar composities voor een heel blokfluitkwartet komen nauwelijks meer voor. De vele barokwerken die door de blokfluitkwartetten van nu worden uitgevoerd zijn dan ook bijna altijd arrangementen van werken voor een andere bezetting. (De barok in de muziek is globaal de periode 1650 tot 1750.)

In het programma '**Flauto Grazioso**' van het ALSQ wordt het tijdperk van het classicisme (de periode van globaal 1750 tot 1815) vanuit een wat ander perspectief gezien. Men was in die tijd ook gefascineerd door de mogelijkheden van de technologie, zoals te zien is aan de mechanisch aangedreven instrumenten. Veel grote meesters schreven voor het Flötenuhr, een mechanisch orgeltje. Binnen dat repertoire zijn **Mozarts** beroemde Andante in F (KV 616) of de Fantasie in f (KV 594) topwerken. Ook het Adagio en Allegro KV 594 van Mozart is oorspronkelijk geschreven voor het Flötenuhr.

Met deze werken als basis van een programma wordt een periode voor de blokfluit ontsloten die normaal voor het blokfluitkwartet gesloten blijft. Maar juist de

klank van het blokfluitkwartet komt waarschijnlijk het dichtst bij de klank die de componisten voor ogen hadden bij het schrijven voor het Flötenuhr. Daarom vormen deze werken het hart van het programma, gekoppeld aan werken van mensen uit zijn muzikale omgeving.

Johann Baptist Wendling (1720-1797) was een van de grootste fluitisten van zijn tijd. Hij is met Mozart op tournee geweest door Europa, al was hij meer van de leeftijd van Mozarts vader. Hij was dikwijls in Mannheim, waar toen een belangrijk symfonieorkest was. (Mozart hoorde daar voor het eerst de klarinet, die toen net was uitgevonden.) Het kwartet van vanavond is (vermoed ik) geschreven voor dwarsfluit, viool, altviool en cello, de

combinatie waarvoor Mozart zijn fluitkwartetten schreef. Wendling was getrouwd met een zeer gevierd zangeres, voor wie Mozart o.a. een concertaria schreef.

Louis Emmanuel Jadin (1768-1854) leerde van zijn vader en van zijn broer viool en klavier spelen. Hij leefde in Parijs, waar hij in het muziekleven belangrijke posten vervulde. Hij schreef een flink aantal nocturnes voor klavier, met een obligate partij voor fluit of viool. (Field en Chopin waren dus niet de allereersten die nocturnes schreven. Ik had nog nooit van Jadin gehoord.)

Giovanni Battista Sammartini (ca.1701-1775) was componist en organist en leermeester van o.a. Gluck en J.C. Bach. (..) Hij schreef als eerste die een symfonie, geïnspireerd door de orkest-inleiding bij opera's. Hij bracht de scheiding aan in drie delen: allegro-andante-allegro (allegro = blij of pittig, andante = gaand, oftewel iets langzamer). Haydn heeft dit overgenomen in zijn eerste symfoniën.

Johann Christian Bach (1735-1782) was de jongste zoon van de grote Bach. Hij leefde in Londen, vernieuwde de muziek door de Duitse en Italiaanse stijl te mengen. Zijn muziek heeft Mozart sterk beïnvloed.

.

Wouter Molendijk, 9 oktober 2006

Routebeschrijving

Kasteel De Vanenburg, Vanenburgerallee 13, 3882 RH Putten.

Vanaf de autosnelweg A28 Zwolle-Amersfoort:

Neem op de A28 de afrit Strand Nulde.

Ga onderaan de afrit landinwaarts, dit is de Hoornsdam.

Bij de eerste kruising linksaf (let op! u moet op de kruising voorrang verlenen), dit is de Waterweg.

Volg deze weg: na 600 meter volgt een scherpe bocht naar rechts.

Houdt na nog eens 200 meter rechts aan bij de driesprong.

De eerste weg links is de Vanenburgerallee.

Na ongeveer 300 meter ziet u het kasteel aan uw linkerhand.

Vanaf Ermelo, rijdend in de richting Nijkerk:

Neem in Putten de afslag op de rotonde naar het NS-station.

U rijdt nu op de Stationsstraat.

Rijdt bij de volgende rotonde rechtdoor en steek de spoorbaan over.

Neem de tweede weg rechtsaf, dit is de Vanenburgerallee.

Na ongeveer 300 meter ziet u het kasteel aan uw linkerhand.

Vanaf het NS-station Putten:

Steek de spoorbaan over (als u vanaf Nijkerk komt).

Neem de tweede weg rechtsaf, dit is de Vanenburgerallee.

Na ongeveer 300 meter ziet u het kasteel aan uw linkerhand.

Parkeergelegenheid:

Om te parkeren neemt u de eerste toegangsweg aan de linkerzijde van het kasteel.

Direct links is een parkeerplaats, maar als u doorrijdt op deze toegangsweg vindt u 100 meter verder nog een grote parkeerplaats.

Aan de toegangsweg aan de rechterzijde van het kasteel mag niet geparkeerd worden.

U kunt hier eventueel wel mensen laten uitstappen die slecht ter been zijn. Na het toegangshek rechtdoorlopend is de ingang naar de concertzaal rechts te vinden.

Route naar de grote concertzaal:

Tijdens de concerten is met pijlen aangegeven waar u de concertzaal kunt vinden. Bent u erg slecht ter been dan kan ter plaatse worden gezorgd voor gemotoriseerd vervoer

U loopt langs de voorzijde van het kasteel (dus van links naar rechts).

U slaat na het bruggetje direct rechtsaf en loopt 50 meter door.

Aan de achterkant van het eerste gebouw vindt u de ingang van de concertzaal links.

